

Skrivelse

Datum
2025-08-29

Diarienummer
3.1.17-00798/2025

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Lägesrapport om marknadsläget i jordbrukssektorn den 29 augusti 2025

Sammanfattning

Det har inte varit några stora förändringar i priset på olja eller kronans växelkurs mot euro och dollar under den senaste månaden. I slutet av juli nådde USA och EU en överenskommelse kring handel som det fortsatt finns en hel del frågetecken kring.

Det är skördetid på norra halvklotet vilket främst påverkar marknaderna för spannmål och oljeväxter. Varmt och torrt väder i södra och östra Europa har drabbat grödor som majs, solrosor och sojabönor hårt. Däremot har förhållandena varit mer gynnsamma i västra och norra Europa. I de baltiska länderna har dock kraftig nederbörd hämmat skörden. Priserna för spannmål och oljeväxter påverkas alltmåra av att skörden pågår på norra halvklotet. Som alltid trycks priserna ner då utbudet ökar i takt med att grödorna skördas. Årets totala skörd av spannmål förväntas bli 5,9 miljoner ton enligt Jordbruksverkets prognos. Det är en ökning med 14 procent jämfört med 2024 och 12 procent jämfört med de fem senaste åren.

Vädret i Sverige under augusti har varit fortsatt varierande utan långa perioder med samma vädertyp. Skördeläget är generellt gott och det rapporteras om bra skördeväder och hög inleverans till spannmålmottagningar i hela landet. Spannmålsgrödorna har mognat i stort sett samtidigt, vilket gjort att stora volymer levererats in under ovanligt kort tid. I södra Sverige går skördeperioden mot sitt slut och höstsådden av oljeväxter har påbörjats. Det finns därmed förutsättningar till stora arealer av höstsådda oljeväxter och även för spannmål givet att vädret i september innehåller tillräcklig mängd uppehållsväder. Överlag har årets vallskörd hittills varit lyckad och det finns inte något område där det kan väntas stora underskott av grovfoder för kommande utfodringssäsong.

Omvärldsfaktorer

I slutet av juli nådde USA och EU en överenskommelse som innebär att varor som exporteras från EU till USA ska beläggas med en tull på i det absoluta flertalet fall 15 procent. Det finns fortsatt en hel del frågetecken kring avtalet vars detaljer ännu inte är klara. Priset på Brentolja ligger fortsatt under 70 dollar per fat, den nivå det föll tillbaka till efter att ha stigit kraftigt i mitten av juni. Värdet på den amerikanska dollarn ligger kvar kring 9,50 kronor sedan mitten av april. Euron har legat runt 11,20 kronor under augusti för att under de senast dagarna falla till strax över 11 kronor.

FAO:s livsmedelsprisindex steg med 1,6 procent under juli 2025 jämfört med föregående månad. Priserna för spannmål, mejeriprodukter och socker har gått ner medan priserna för kött och vegetabiliska oljor har stigit. Livsmedelsprisindexet är cirka 7,6 procent högre för juli 2025 jämfört med samma månad 2024 men fortfarande långt under (18,8 procent) sin toppnivå i mars 2022.

USDA:s senaste prognos över produktion, konsumtion och lager för spannmål och oljeväxter innebär inte några stora förändringar jämfört med tidigare. Priserna för spannmål och oljeväxter påverkas alltmera av att skörden pågår på norra halvklotet. Som alltid trycks priserna ner då utbudet ökar i takt med att grödorna skördas. Utsikterna är fortsatt gynnsamma för en god skörd i flera av de viktigaste produktionsområdena.

Enligt EU-kommissionens forskningscentrum har varmt och torrt väder i södra och östra Europa drabbat grödor som majs, solrosor och sojabönor hårt. Ihållande torka i Rumänien, Bulgarien, Grekland, södra Ukraina och Turkiet har orsakat skördeförluster. Värme- och nederbördsunderskott har minskat förväntningarna på avkastningen även i Ungern och östra Kroatien. Däremot var förhållandena mer gynnsamma i västra och norra Europa för grödornas utveckling, med förväntningar på avkastning runt eller över femårsgenomsnittet. Även gräsmarker i norra Europa har presterat bra under säsongen. Bärningen av höstgrödorna är i stort sett färdig med positivt resultat. Endast i de baltiska länderna har kraftig nederbörd hämmat skörden.

Världsmarknadspriserna för mejeriprodukter steg kraftigt i maj men föll därefter under juni och inledningen av juli. Vid auktionen i mitten på juli steg priserna något för första gången på drygt en månad. Under auktionerna i augusti har priserna sjunkit något jämfört med juli. Mejeriföretaget Friesland Campina sänker sitt garantipris för augusti med 0,50 euro per 100 liter till 56,25 euro per 100 liter.

KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) var 3,0 procent i juli 2025, en uppgång från 2,8 procent månaden före. Priserna för de flesta varor och tjänster har stigit.

Vädersituationen

Vädret i Sverige under växtperioden varit relativt gynnsam för grödornas utveckling. Under augusti har det varit fortsatt varierande utan långa perioder med samma vädertyp. SMHI:s långtidsprognos för den kommande månaden visar på varierande väderlek med högtryck och lågtryck om vart annat.

Grundvattennivåerna är för årstiden fortsatt under de normala i stora delar av landet. Nivåerna är mycket under det normala i stora delar av södra Sverige även om situationen förbättrats i några områden under augusti, däribland Gotland.

Produktion, priser och handel i Sverige

Överlag har årets vallskörd hittills varit lyckad. Det har rapporterats om höga skördemängder från stora delar av landet samtidigt som kvalitén på första- och andraskörden ser ut att vara riktigt bra. I nuläget finns det inte något område där det kan väntas stora underskott av grovfoder för kommande utfodringssäsong.

Årets totala skörd av spannmål förväntas bli 5,9 miljoner ton enligt Jordbruksverkets prognos. Det är en ökning med 14 procent jämfört med 2024 och 12 procent jämfört med de fem senaste åren. Den främsta förklaringen till storleken på årets skörd är att arealerna för höstveten förväntas bli rekordstora. Jordbruksverkets prognos är något högre än den Lantmännen publicerat tidigare i sommar där totalskörden av spannmål förväntades uppgå till 5,5 miljoner ton.

Även skörden av oljeväxter förväntas öka. Totalskörden för oljeväxter, som raps och rybs, uppskattas bli drygt 0,34 miljoner ton. Det är en ökning med 21 procent från förra året och i nivå med genomsnittet för de fem senaste åren. Ökningen förklaras främst med ökade arealer för höstraps, som förväntas svara för 86 procent av den totala oljeväxtskörden.

Skördeläget är generellt gott. Företag som är mottagare av skördarna rapporterar om bra skördeväder och hög inleverans i hela landet. Spannmålsgrödorna har mognat i stort sett samtidigt, vilket gjort att stora volymer levererats in under ovanligt kort tid. I södra Sverige går skördeperioden mot sitt slut och höstsådden av oljeväxter har påbörjats. Det finns därmed förutsättningar till stora arealer av höstsådda oljeväxter och även för spannmål givet att vädret i september innehåller tillräcklig mängd uppehållsväder.

Mjölproduktionen i juni 2025 ökade med mer än tre procent jämfört med samma period förra året. Slakten av grisar ökade med 8 procent i juni 2025 och slakten av nötkreatur ökade med drygt 1 procent jämfört med juni 2024. Semineringarna av sugor har under första halvåret 2025 ökat med en procent. Hittills i år har det slaktats 13 procent färre nötkreatur jämfört med 2024, den ökade volymen i juni på 1 procent beror på högre slaktvikter. Tidigare i år har ökade slaktvikter inte kunnat

uppväga det minskade antalet nötkreatur som går till slakt. Dock har det har slaktats färre moderdjur första halvåret 2025 vilket tillsammans med god fodertillgång skulle kunna ge möjlighet till fler nötkreatur framöver.

Ytterligare slakterier har höjt producentpriserna för både nötkött och livkalvar under den senaste månaden.

Producentpriser i Sverige och EU

Jordbruksverkets producentprisstatistik omfattar tiden till och med maj vilket rapporterades förra månaden. Statistik för juni månad publiceras den 2 september.

De svenska producentpriserna för griskött ligger fortsatt högt jämfört med genomsnittet för samtliga EU-medlemsländer. Trots stora prisökningar på nötkött i Sverige ligger det svenska producentpriset lägre än EU:s genomsnitt.

Produktionsmedelspriser i Sverige och EU

Priserna inom EU för gödning det kommande växtodlingsåret har startat på en högre nivå än i fjol trots att råvarupriserna inte har varit högre. EU införde tilläggstullar på viss gödning från Ryssland och Belarus som trädde i kraft 1 juli. Ännu vet vi inte vilken effekt detta får på gödselmarknaden men det bidrar till lägre tillgång av gödning inom EU som kan leda till ökade priser.

Jordbruksverkets statistik om produktionsmedelspriser omfattar tiden till och med maj vilket rapporterades förra månaden. Statistik för juni månad publiceras den 2 september.

Lönsamhet

Den goda skörden bidrar till ett bättre läge för växtodlingsföretagen trots de blygsamma prisnivåerna. Inom animalieproduktionen är läget betydligt mer positivt med fortsatt höga avräkningspriser. God vallskörd samt att det har bärgats gott om halm ger goda förutsättningar för djurhållande lantbrukare.

I detta ärende har tillförordnad avdelningschefen Andreas Mattisson beslutat. Frida Svensson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Mattias Gotting och verksjuristen Sara Sundelius deltagit.

Andreas Mattisson

Frida Svensson

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.